

بررسی ارتباط پلی مورفیسم‌های ژن مانوز متصل به لکتین با بهبودی بیماران مبتلا به هیپاتیت مزمن B

لیلا علیدوست^۱، زهرا حاج ابراهیمی^۱، لیلا نجفی^۱، دکتر محمد حسین صومی^۲، مریم فیروزی^۱، دکتر محمد رضا زالی^۱

^۱ مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

^۲ مرکز تحقیقات گوارش، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ایران

چکیده

سابقه و هدف: با توجه به شیوع و روند روبه افزایش هیپاتیت مزمن B و اهمیت درمان و بویژه عوامل مساعد کننده در درمان این بیماران و نقش احتمالی پلی مورفیسم‌های ژن مانوز متصل به لکتین (MBL) با بهبودی در این بیماران و به منظور تعیین نقش این پلی مورفیسم‌ها در درمان مبتلایان هیپاتیت B بهبود نیافته و بهبود یافته، این تحقیق در مرکز تحقیقات گوارش و کبد بیمارستان طالقانی انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه مورد-شاهدی، ۱۰۰ بیمار دارای عفونت مزمن هیپاتیت B تحت درمان بهبود نیافته (گروه مورد)، ۱۰۰ بیمار هیپاتیت B بهبود یافته (گروه شاهد اول) و ۱۰۰ نمونه کنترل سالم (گروه شاهد دوم) که از لحاظ سن و جنس متناسب با افراد مورد بودند، انتخاب شدند. DNA ژنومی از خون نمونه‌ها استخراج شد و پلی مورفیسم‌های زیر در ژن مانوز متصل به لکتین (MBL) به روش PCR-RFLP تعیین گردید: دو جهش نقطه‌ای در ناحیه پروموتور در موقعیت ۵۵۰- (G به C)، ۲۲۱- (C به G) و یک جهش نقطه‌ای در ناحیه غیرترجمه‌ای ۴+ (T به C) و ۳ جهش نقطه‌ای در کدون‌های ۵۲، ۵۴ و ۵۷ در اگزون ۱ ژن MBL بترتیب در موقعیت-های نوکلئوتیدی ۲۳۰، ۲۳۹ و ۲۳۹. میزان عدم مواجهه با پلی مورفیسم‌ها مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: فراوانی آلل ۲۳۲T+ در کدون ۵۲ در بیماران هیپاتیت B مزمن و بیماران خودبخود بهبود یافته به ترتیب ۰/۲۲ و ۰/۳۷ بود، که حاکی از ارتباط معنی‌دار بین این پلی مورفیسم در ژن مانوز متصل به لکتین در دو گروه بیماران مزمن و افراد خودبه خود بهبود یافته بود. در ارتباط با سایر پلی مورفیسم‌ها ارتباط معنی داری در گروه‌های مورد مطالعه مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: از آنجایی که کدون ۵۲+ ژن مانوز متصل به لکتین ارتباط معنی داری میان بیماران مبتلا به هیپاتیت B مزمن با هیپاتیت B بهبود یافته دارد، می‌توان گفت ژنوتایپ هتروزیگوت کدون ۵۲+ (C/T) احتمالاً نقش بازدارنده در مزمن شدن بیماری هیپاتیت B دارد.

واژگان کلیدی: مانوز متصل به لکتین، هیپاتیت B.

مقدمه

هیپاتیت B یک مشکل جهانی است که بیش از ۳۵۰ میلیون نفر در جهان آلوده به آن هستند. این عفونت با نکرور سلولی

و التهاب کبدی مشخص می‌شود و مکانیسم ایمنی نقش بسزایی را در آسیب‌شناسی و اتیولوژی این بیماری بازی می‌کند (۱). دوره بالینی عفونت HBV از حالت بهبودی خودبخودی تا عفونت مزمن مقاوم متغیر می‌باشد که ممکن است به سمت سیروز یا هیپاتوسلولار کارسینوما پیشرفت نماید (۲). تحقیقات مختلف نشان می‌دهد که اختلافات ژنتیکی میزبان نقش عمده‌ای در روند بیماری بعهده دارند. برای مثال

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، لیلا علی دوست ماسوله (e-mail: alidoust_le@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۷/۹/۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۶/۲۳